

Liefdewerk oud papier

De [Vereniging van Letterkundigen](#) (VvL) en de [Stichting Lira](#) lieten Onderzoeksbureau Veldkamp onderzoek verrichten naar de inkomenspositie van auteurs. Hun bevindingen vinden jullie [hier](#).

Zo'n 120 boekvertalers deden mee aan het onderzoek, dat de jaren 2005 en 2006 bestrijkt. In die periode verschenen gemiddeld 4 boeken per jaar van hun hand, terwijl ze in hun hele carrière gemiddeld 54 boeken hebben vertaald. Naar de leeftijd van de ondervraagde vertalers is geen navraag gedaan, maar de grootste groep respondenten (66 procent van de groep auteurs en vertalers) is tussen de 35 en 54 jaar oud. Niet meer dan 14 procent is jonger dan 35.

In tegenstelling tot de andere schrijfvakkers zijn boekvertalers verrassend monomaan: 61% doen er geen andere (professionele) schrijfwerkzaamheden bij. Vertalers besteden per week gemiddeld 28 à 29 uur aan hun boeken en 2 uur aan met het vertalen verwante werkzaamheden, zoals het schrijven van leesverslagen, en aan ander vertaalwerk. Gemiddeld 5 à 6 uur van hun werktijd gaat op aan andere nevenactiviteiten (tolken, lesgeven of teksten schrijven bijvoorbeeld). Die afwisseling is voor sommigen een pre, terwijl anderen het geld gewoon nodig hebben.

Minder dan een derde van de boekvertalers is namelijk tevreden over zijn inkomsten. Meer dan een derde geeft aan niet rond te kunnen komen van hun vertaalinkomsten. Met uitzondering van de 12 procent die vinden dat ze goed tot zeer goed kunnen rondkomen, is het ook voor de anderen geen vetpot.

De precieze cijfers: in 2005 verdienden de deelnemende boekvertalers gemiddeld 12.902 euro aan royalty's en honoraria, in 2006 was dat 13.878. Uit leenrechtvergoedingen verkregen ze respectievelijk 2.504 en 2.686 euro. Ze haalden 3.432 resp. 3.163 euro aan subsidie binnen (stimulerings-, reis- en projectwerkbeurzen). Overige werkzaamheden waren goed voor gemiddeld 3.092 euro per jaar. Het inkomen neemt toe naarmate de tijdsbesteding en, in mindere mate, het aantal vertaalde boeken stijgt.

Dat boekvertalen op zich slecht verdient, is iets waarover vrijwel alle respondenten het eens zijn. Tevredenheid hangt dan ook vooral samen met de acceptatie van dat feit. Een literair vertaler: 'Je doet het omdat je het graag doet. [...] Ik ben kwaad omdat vertalen alleen niet genoeg is om van te leven.' De onderzoekers tekenden ook de overweging op 'dat je niet de hele dag productief kunt zijn. Dit resulteert in het soms lang bezig zijn met een vertaling [...] en er weinig anders naast kunnen doen.'

Andere respondenten geven aan dat ze zelf voor het free-lancebestaan hebben gekozen, of dat ze plezier in hun werk belangrijker vinden dan financiële waardering. 'De term "liefdewerk oud papier" wordt meerdere keren gebruikt.'